પહેલા ધોરણ માટે.

મુખગણિત શિક્ષક

ભાગ ૨.

સર્વ હક સ્વાધીન.

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

ઠેકાણું—શાહપોર - સુરત.

કિંમત રૂા. ૦-૧-૯. પોસ્ટેજ જુદું. ૧૫

થોડા વખતમાં ખરૂં વાંચતાં લખતાં

શીખવું હોય તો "ડિક્ટેશન શિક્ષક" ખરીદો.

દેશી રાજ્યોમાં ટેક્સ્ટ બુક્સ, ઈનામ અને લાયબ્રેરી
માટે મંજુર થએલો અને કેળવણીખાતાના
અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્‌ગૃહસ્થોના
ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો
પહેલા ધોરણનો

મુખગણિત શિક્ષક ભાગ ૨.

રચનાર—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
“ડિકટેશન શિક્ષક” વગેરેના કર્તા.
રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ,
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

આવૃત્તિ ૮ મી.] [પ્રત ૩૦૦૦.

છાપનાર—નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.
છાપવાનું ઠેકાણું—“શંકર” પ્રી. પ્રેસ ચઉટાના પુલપર—સુરત.

સંવત ૧૯૭૯. તા. ૨૮ જાન્યુઆરિ સને ૧૯૨૩.
કિંમત પોણા બે આના.

મનોયત્ન ૧

૧) એકથી સો સુધી સવળા બોલો. એકથી સો સુધી ગણો.

૨) સોથી એક સુધી (અવળા) ઉતરતા બોલો.

૩) સો સુધીમાંના એકી અંક બોલો.

૪) સો સુધીમાંના બેકી અંક બોલો

૫) એકમાં બબ્બે ઉમેરતાં ૯૯ સુધી બોલી જાઓ.

૬) બેમાં બબ્બે ઉમેરી ૧૦૦ સુધી બોલો.

૭) સો સુધીમાંના એકી અંક (અવળા) ઉતરતા બોલી જાઓ.

૮) સો સુધીમાંના બેકી અંક ઉતરતા (અવળા) બોલો.

૯) એકી અંકમાં દસ ઉમેરો. દસમાં એકી અંક ઉમેરો.

૧૦) બેકી અંકમાં દસ ઉમેરો. દસમાં બેકી અંક ઉમેરો.

૧૧) ૫૧, ૬૭, ૧૯, ૪૫, ૭૨, ૮૩, ૨૮, ૮૪, ને ૭૬માં ૧૦ ઉમેરીએ તો કેટલા થય? (સૂચનાઃ–દસકમાં એક વધારવો) અને ૧૦ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે? (સૂચનાઃ–દસકમાંથી એક બાદ કરવો.)

૧૨) ૬૭, ૮૪, ૨૮, ૭૩, ૭૧, ૪૫, અને ૩૯ માંથી ૯ જાય તો કેટલા રહે? ૮ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?

૧૩) ૫૩+૩, ૬૭+૭, ૬૯+૯, ૮૭+૦, ૯૫+૫ કેટલા?

૧૪) ૪૪+૪, ૫૨+૨, ૬૬+૬, ૮૮+૮, ૭૦+૦ કેટલા?

૧૫) ૫૩–૩, ૫૭–૬, ૬૯–૮, ૭૦–૩, કેટલા?

૧૬) ૪૪–૯, ૫૨–૭, ૬૬–૮, ૭૦–૫ કેટલા?

૧૭) એક આંકડાની મોટામાં મોટી સંખ્યા અને નાનામાં નાની સંખ્યા લખો.

૧૮) એક દસક, ત્રણ દસક, પાંચ દસક, આઠ દસક, અને નવ દસકના એકમ કેટલા ?

૧૯) ૨૯એ ૨૦થી કેટલા વધારે ? અને ૩૦થી કેટલા ઓછા ?

૨૦) ઓગણચાળીશ, ઓગણપચાસ, અગણોતેર, ઓગણ સાઠ, ઓગણા એંસી, અને નેવ્યાસી લખો.

૨૧) ૫૪માં પાંચડો શાને માટે છે ? ૪૫માં પાંચડો શાને માટે છે ?

૨૨) આઠ દસક ને નવ એકમ તે કેટલા ? પચોતેર લખો. પોણોસો લખો.

૨૩) ૮૯, ૯૯, ૪૯, ૩૯, ૫૯, ૬૯, એમાં દસક કેટલા છે તે કહો. પુરા દસક કરવાને ઓછામા ઓછા કેટલા ઉમેરવા ?

૨૪) ૭૬, ૮૫, ૯૧, ૭૯, ૩૭ એમાં દસક ને એકમ કેટલા ? દસકની જગાએ એકમ અને એકમની જગાએ દસક લખીએ તો કેટલા વંચાય ?

૨૫) ૯૧ માં ૮ નાખીએ તો કેટલા થાય ? ૭૫ ને ૮ કેટલા ? ૧૩ ને ૪ કેટલા ?

૨૬) ૮૪માં ૩, ૭, ૫, અને ૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

૨૭) ૬૬ માંથી ૩, ૫, ૮, ૭, અને ૧૦ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે ?

૨૮) મારી પાસે ચાર પૈસા હતા, તે ખરચી નાખ્યા તો શું રહ્યું ? શૂન્ય એટલે શું ?

૨૯) મેં પાંચ બોર લીધાં તેથી બાપાએ એક પણ બોર આપ્યું નહિ ત્યારે મારી પાસે કેટલા થયા ?

૩૦) બે આંકડાની નાનામાં નાની ને મોટામાં મોટી સંખ્યા કહો.

૩૧) ૭ દસક ને ૫ એકમ; ૪ દસક ને ૯ એકમ તે કેટલા ?

૩૨) દસ પૈસાની દસ કોથળી છે તો બધું મળી કેટલા હશે ?

૩૩) સોમાં એકડો શાને માટે છે ?

૩૪) ૮૮ માંથી ૮ જાય તો કેટલા દશક રહે ?

૩૫) સાત દસક ને નવ છુટા છે તે કેટલા કહેવાય ?

૩૬) ૭૩, ૮૫, ૯૧, ૩૫ એમાં સાત ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

૩૭) ૮૫, ૭૫, ૨૫, ૬૫, એમાંથી ૬ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે અને ૯ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે ?

સૂચનાઃ—જેટલીવાર એક લઇને તેટલા આવે તે પ્રત્યક્ષ વસ્તુઓથી સમજાવવું, અને પછી એકની પલાખી તેમની પાસે ઉપજાવી કઢાવવી. જેમકે એક, એક વખત લઇએ તો એક થાય. બે, એક વખત લઇએ તો બે થાય.

બેની પલાખી બબ્બે ઉમેરાવી, ત્રણની પલાખી ત્રણ ત્રણ ઉમેરાવી છોકરાઓ પાસે કઢાવવી. એજ મુજબ ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૯ની પલાખીઓ ઉપજાવી કઢાવવી.

૧૦ ની પલાખી દસકની પરોવેલી હારો (શેરો) થી ઉપજાવી કઢાવવી.

પલાખી સવળી તથા અવળી પણ મોઢે કરાવવી. જેથી ૪+૨ ૧૦+૨, ૧૬+૨, ૧૮+૨; ૨૭–૩, ૨૭–૯, ૧૮–૯, ૪૫–૯, વગેરે આંકના સંબંધના સરવાળા, બાદબાકી મોઢે સહેલાઇથી કહી શકશે. ૩૬+૯, છત્રીસમાં ૪ વખત નવ છે, એમાં ૧ વાર નવ ઉમેરવાથી પાંચ વાર નવ એટલે ૪૫ થાય છે. ૪૨–૭ બેતાળીશમાં ૬ વાર સાત છે, તેમાંથી ૧ વાર સાત બાદ કરવાથી ૫ વાર સાત રહેશે એટલે ૩૫ જવાબ.

સૂચના:—અગિઆરાના કોઠામાં અગિઆર, બારાના કોઠામાં બાર એ મુજબ આંકની મદદથી મોઢે શી રીતે ઉમેરી, બાદ કરી, ગુણી તથા ભાગી શકાય તે સમજાવવું. જેમકે ૮૮+૧૧. ૮૮ માં ૧૧ આઠ વખત છે અને ૧ વાર ૧૧ ઉમેરવાથી ૮+૧=૯ વાર ૧૧ એટલે ૯૯ થાય. ૯૮−૧૪, ૯૮ માં ૧૪ સાતવાર છે તેમાંથી ૧ વાર ૧૪ બાદ કરતાં ૭−૧=૬ વાર ૧૪ રહે એટલે ૮૪. ૧૬×૭ સોળ સાતવાર લઈએ તો ૧૧૨ થાય, માટે ૧૧૨ જવાબ. ૧૨૬÷૧૪ એકસો છવીસમાં ૧૪ નવવાર છે માટે ૯ જવાબ. ૧૨૬÷૯ એકસો છવીસમાં ૯ ચૌદવાર છે માટે ૧૪ જવાબ.

આંક સવળા તથા અવળા પણ મોઢે કરાવવા.

આ સૂચનાઓ દરેક આંકને લગુ પાડવી અને આંકના સંબંધના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકારનો મહાવરો કરાવવો.

૧×૧= ૧	૧૧×૧=૧૧	૨૧×૧=૨૧	૩૧×૧=૩૧
૨ ૧ ૨	૧૨ ૧ ૧૨	૨૨ ૧ ૨૨	૩૨ ૧ ૩૨
૩ ૧ ૩	૧૩ ૧ ૧૩	૨૩ ૧ ૨૩	૩૩ ૧ ૩૩
૪ ૧ ૪	૧૪ ૧ ૧૪	૨૪ ૧ ૨૪	૩૪ ૧ ૩૪
૫ ૧ ૫	૧૫ ૧ ૧૫	૨૫ ૧ ૨૫	૩૫ ૧ ૩૫
૬ ૧ ૬	૧૬ ૧ ૧૬	૨૬ ૧ ૨૬	૩૬ ૧ ૩૬
૭ ૧ ૭	૧૭ ૧ ૧૭	૨૭ ૧ ૨૭	૩૭ ૧ ૩૭
૮ ૧ ૮	૧૮ ૧ ૧૮	૨૮ ૧ ૨૮	૩૮ ૧ ૩૮
૯ ૧ ૯	૧૯ ૧ ૧૯	૨૯ ૧ ૨૯	૩૯ ૧ ૩૯
૧૦ ૧ ૧૦	૨૦ ૧ ૨૦	૩૦ ૧ ૩૦	૪૦ ૧ ૪૦

એકાથી ચાળીસા સુધીની પલાખી.

૧×૨= ૨	૧૧×૨=૨૨	૨૧×૨=૪૨	૩૧×૨=૬૨
૨ ૨ ૪	૧૨ ૨ ૨૪	૨૨ ૨ ૪૪	૩૨ ૨ ૬૪
૩ ૨ ૬	૧૩ ૨ ૨૬	૨૩ ૨ ૪૬	૩૩ ૨ ૬૬
૪ ૨ ૮	૧૪ ૨ ૨૮	૨૪ ૨ ૪૮	૩૪ ૨ ૬૮
૫ ૨ ૧૦	૧૫ ૨ ૩૦	૨૫ ૨ ૫૦	૩૫ ૨ ૭૦
૬ ૨ ૧૨	૧૬ ૨ ૩૨	૨૬ ૨ ૫૨	૩૬ ૨ ૭૨
૭ ૨ ૧૪	૧૭ ૨ ૩૪	૨૭ ૨ ૫૪	૩૭ ૨ ૭૪
૮ ૨ ૧૬	૧૮ ૨ ૩૬	૨૮ ૨ ૫૬	૩૮ ૨ ૭૬
૯ ૨ ૧૮	૧૯ ૨ ૩૮	૨૯ ૨ ૫૮	૩૯ ૨ ૭૮
૧૦ ૨ ૨૦	૨૦ ૨ ૪૦	૩૦ ૨ ૬૦	૪૦ ૨ ૮૦

હરરોજ ઇશ્વરની ભક્તિ કરવી.

૧×૩= ૩	૧૧×૩=૩૩	૨૧×૩=૬૩	૩૧×૩= ૯૩
૨ ૩ ૬	૧૨ ૩ ૩૬	૨૨ ૩ ૬૬	૩૨ ૩ ૯૬
૩ ૩ ૯	૧૩ ૩ ૩૯	૨૩ ૩ ૬૯	૩૩ ૩ ૯૯
૪ ૩ ૧૨	૧૪ ૩ ૪૨	૨૪ ૩ ૭૨	૩૪ ૩ ૧૦૨
૫ ૩ ૧૫	૧૫ ૩ ૪૫	૨૫ ૩ ૭૫	૩૫ ૩ ૧૦૫
૬ ૩ ૧૮	૧૬ ૩ ૪૮	૨૬ ૩ ૭૮	૩૬ ૩ ૧૦૮
૭ ૩ ૨૧	૧૭ ૩ ૫૧	૨૭ ૩ ૮૧	૩૭ ૩ ૧૧૧
૮ ૩ ૨૪	૧૮ ૩ ૫૪	૨૮ ૩ ૮૪	૩૮ ૩ ૧૧૪
૯ ૩ ૨૭	૧૯ ૩ ૫૭	૨૯ ૩ ૮૭	૩૯ ૩ ૧૧૭
૧૦ ૩ ૩૦	૨૦ ૩ ૬૦	૩૦ ૩ ૯૦	૪૦ ૩ ૧૨૦

હરરોજ કસરત કરવી.

૧×૪= ૪	૧૧×૪=૪૪	૨૧×૪= ૮૪	૩૧×૪=૧૨૪
૨ ૪ ૮	૧૨ ૪ ૪૮	૨૨ ૪ ૮૮	૩૨ ૪ ૧૨૮
૩ ૪ ૧૨	૧૩ ૪ ૫૨	૨૩ ૪ ૯૨	૩૩ ૪ ૧૩૨
૪ ૪ ૧૬	૧૪ ૪ ૫૬	૨૪ ૪ ૯૬	૩૪ ૪ ૧૩૬
૫ ૪ ૨૦	૧૫ ૪ ૬૦	૨૫ ૪ ૧૦૦	૩૫ ૪ ૧૪૦
૬ ૪ ૨૪	૧૬ ૪ ૬૪	૨૬ ૪ ૧૦૪	૩૬ ૪ ૧૪૪
૭ ૪ ૨૮	૧૭ ૪ ૬૮	૨૭ ૪ ૧૦૮	૩૭ ૪ ૧૪૮
૮ ૪ ૩૨	૧૮ ૪ ૭૨	૨૮ ૪ ૧૧૨	૩૮ ૪ ૧૫૨
૯ ૪ ૩૬	૧૯ ૪ ૭૬	૨૯ ૪ ૧૧૬	૩૯ ૪ ૧૫૬
૧૦ ૪ ૪૦	૨૦ ૪ ૮૦	૩૦ ૪ ૧૨૦	૪૦ ૪ ૧૬૦

૧×૫=૫	૧૧×૫= ૫૫	૨૧×૫=૧૦૫	૩૧×૫=૧૫૫
૨ ૫ ૧૦	૧૨ ૫ ૬૦	૨૨ ૫ ૧૧૦	૩૨ ૫ ૧૬૦
૩ ૫ ૧૫	૧૩ ૫ ૬૫	૨૩ ૫ ૧૧૫	૩૩ ૫ ૧૬૫
૪ ૫ ૨૦	૧૪ ૫ ૭૦	૨૪ ૫ ૧૨૦	૩૪ ૫ ૧૭૦
૫ ૫ ૨૫	૧૫ ૫ ૭૫	૨૫ ૫ ૧૨૫	૩૫ ૫ ૧૭૫
૬ ૫ ૩૦	૧૬ ૫ ૮૦	૨૬ ૫ ૧૩૦	૩૬ ૫ ૧૮૦
૭ ૫ ૩૫	૧૭ ૫ ૮૫	૨૭ ૫ ૧૩૫	૩૭ ૫ ૧૮૫
૮ ૫ ૪૦	૧૮ ૫ ૯૦	૨૮ ૫ ૧૪૦	૩૮ ૫ ૧૯૦
૯ ૫ ૪૫	૧૯ ૫ ૯૫	૨૯ ૫ ૧૪૫	૩૯ ૫ ૧૯૫
૧૦ ૫ ૫૦	૨૦ ૫ ૧૦૦	૩૦ ૫ ૧૫૦	૪૦ ૫ ૨૦૦

આજ કરવાનું કામ કાલપર રહેવા દેવું નહિ.

૧×૬= ૬	૧૧×૬= ૬૬	૨૧×૬=૧૨૬	૩૧×૬ ૧૮૬
૨ ૬ ૧૨	૧૨ ૬ ૭૨	૨૨ ૬ ૧૩૨	૩૨ ૬ ૧૯૨
૩ ૬ ૧૮	૧૩ ૬ ૭૮	૨૩ ૬ ૧૩૮	૩૩ ૬ ૧૯૮
૪ ૬ ૨૪	૧૪ ૬ ૮૪	૨૪ ૬ ૧૪૪	૩૪ ૬ ૨૦૪
૫ ૬ ૩૦	૧૫ ૬ ૯૦	૨૫ ૬ ૧૫૦	૩૫ ૬ ૨૧૦
૬ ૬ ૩૬	૧૬ ૬ ૯૬	૨૬ ૬ ૧૫૬	૩૬ ૬ ૨૧૬
૭ ૬ ૪૨	૧૭ ૬ ૧૦૨	૨૭ ૬ ૧૬૨	૩૭ ૬ ૨૨૨
૮ ૬ ૪૮	૧૮ ૬ ૧૦૮	૨૮ ૬ ૧૬૮	૩૮ ૬ ૨૨૮
૯ ૬ ૫૪	૧૯ ૬ ૧૧૪	૨૯ ૬ ૧૭૪	૩૯ ૬ ૨૩૪
૧૦ ૬ ૬૦	૨૦ ૬ ૧૨૦	૩૦ ૬ ૧૮૦	૪૦ ૬ ૨૪૦

બહુ ઘાંટા પાડી વાંચવું નહિ.

૧×૭= ૭	૧૧×૭= ૭૭	૨૧×૭=૧૪૭	૩૧×૭=૨૧૭
૨ ૭ ૧૪	૧૨ ૭ ૮૪	૨૨ ૭ ૧૫૪	૩૨ ૭ ૨૨૪
૩ ૭ ૨૧	૧૩ ૭ ૯૧	૨૩ ૭ ૧૬૧	૩૩ ૭ ૨૩૧
૪ ૭ ૨૮	૧૪ ૭ ૯૮	૨૪ ૭ ૧૬૮	૩૪ ૭ ૨૩૮
૫ ૭ ૩૫	૧૫ ૭ ૧૦૫	૨૫ ૭ ૧૭૫	૩૫ ૭ ૨૪૫
૬ ૭ ૪૨	૧૬ ૭ ૧૧૨	૨૬ ૭ ૧૮૨	૩૬ ૭ ૨૫૨
૭ ૭ ૪૯	૧૭ ૭ ૧૧૯	૨૭ ૭ ૧૮૯	૩૭ ૭ ૨૫૯
૮ ૭ ૫૬	૧૮ ૭ ૧૨૬	૨૮ ૭ ૧૯૬	૩૮ ૭ ૨૬૬
૯ ૭ ૬૩	૧૯ ૭ ૧૩૩	૨૯ ૭ ૨૦૩	૩૯ ૭ ૨૭૩
૧૦ ૭ ૭૦	૨૦ ૭ ૧૪૦	૩૦ ૭ ૨૧૦	૪૦ ૭ ૨૮૦

૧×૮= ૮	૧૧×૮= ૮૮	૨૧×૮=૧૬૮	૩૧×૮=૨૪૮
૨ ૮ ૧૬	૧૨ ૮ ૯૬	૨૨ ૮ ૧૭૬	૩૨ ૮ ૨૫૬
૩ ૮ ૨૪	૧૩ ૮ ૧૦૪	૨૩ ૮ ૧૮૪	૩૩ ૮ ૨૬૪
૪ ૮ ૩૨	૧૪ ૮ ૧૧૨	૨૪ ૮ ૧૯૨	૩૪ ૮ ૨૭૨
૫ ૮ ૪૦	૧૫ ૮ ૧૨૦	૨૫ ૮ ૨૦૦	૩૫ ૮ ૨૮૦
૬ ૮ ૪૮	૧૬ ૮ ૧૨૮	૨૬ ૮ ૨૦૮	૩૬ ૮ ૨૮૮
૭ ૮ ૫૬	૧૭ ૮ ૧૩૬	૨૭ ૮ ૨૧૬	૩૭ ૮ ૨૯૬
૮ ૮ ૬૪	૧૮ ૮ ૧૪૪	૨૮ ૮ ૨૨૪	૩૮ ૮ ૩૦૪
૯ ૮ ૭૨	૧૯ ૮ ૧૫૨	૨૯ ૮ ૨૩૨	૩૯ ૮ ૩૧૨
૧૦ ૮ ૮૦	૨૦ ૮ ૧૬૦	૩૦ ૮ ૨૪૦	૪૦ ૮ ૩૨૦

પેદાસ કરતાં ખરચ ઓછો કરવો.

૧×૯= ૯	૧૧×૯= ૯૯	૨૧×૯=૧૮૯	૩૧×૯ ૨૭૯
૨ ૯ ૧૮	૧૨ ૯ ૧૦૮	૨૨ ૯ ૧૯૮	૩૨ ૯ ૨૮૮
૩ ૯ ૨૭	૧૩ ૯ ૧૧૭	૨૩ ૯ ૨૦૭	૩૩ ૯ ૨૯૭
૪ ૯ ૩૬	૧૪ ૯ ૧૨૬	૨૪ ૯ ૨૧૬	૩૪ ૯ ૩૦૬
૫ ૯ ૪૫	૧૫ ૯ ૧૩૫	૨૫ ૯ ૨૨૫	૩૫ ૯ ૩૧૫
૬ ૯ ૫૪	૧૬ ૯ ૧૪૪	૨૬ ૯ ૨૩૪	૩૬ ૯ ૩૨૪
૭ ૯ ૬૩	૧૭ ૯ ૧૫૩	૨૭ ૯ ૨૪૩	૩૭ ૯ ૩૩૩
૮ ૯ ૭૨	૧૮ ૯ ૧૬૨	૨૮ ૯ ૨૫૨	૩૮ ૯ ૩૪૨
૯ ૯ ૮૧	૧૯ ૯ ૧૭૧	૨૯ ૯ ૨૬૧	૩૯ ૯ ૩૫૧
૧૦ ૯ ૯૦	૨૦ ૯ ૧૮૦	૩૦ ૯ ૨૭૦	૪૦ ૯ ૩૬૦

સંતોષી નર સદા સુખી.

૧×૧૦= ૧૦	૧૧×૧૦=૧૧૦	૨૧×૧૦=૨૧૦	૩૧×૧૦ ૩૧૦
૨ ૧૦ ૨૦	૧૨ ૧૦ ૧૨૦	૨૨ ૧૦ ૨૨૦	૩૨ ૧૦ ૩૨૦
૩ ૧૦ ૩૦	૧૩ ૧૦ ૧૩૦	૨૩ ૧૦ ૨૩૦	૩૩ ૧૦ ૩૩૦
૪ ૧૦ ૪૦	૧૪ ૧૦ ૧૪૦	૨૪ ૧૦ ૨૪૦	૩૪ ૧૦ ૩૪૦
૫ ૧૦ ૫૦	૧૫ ૧૦ ૧૫૦	૨૫ ૧૦ ૨૫૦	૩૫ ૧૦ ૩૫૦
૬ ૧૦ ૬૦	૧૬ ૧૦ ૧૬૦	૨૬ ૧૦ ૨૬૦	૩૬ ૧૦ ૩૬૦
૭ ૧૦ ૭૦	૧૭ ૧૦ ૧૭૦	૨૭ ૧૦ ૨૭૦	૩૭ ૧૦ ૩૭૦
૮ ૧૦ ૮૦	૧૮ ૧૦ ૧૮૦	૨૮ ૧૦ ૨૮૦	૩૮ ૧૦ ૩૮૦
૯ ૧૦ ૯૦	૧૯ ૧૦ ૧૯૦	૨૯ ૧૦ ૨૯૦	૩૯ ૧૦ ૩૯૦
૧૦ ૧૦ ૧૦૦	૨૦ ૧૦ ૨૦૦	૩૦ ૧૦ ૩૦૦	૪૦ ૧૦ ૪૦૦

૧૧×	૧=	૧૧	૧૨×	૧=	૧૨	૧૩×	૧=	૧૩	૧૪×	૧=	૧૪
૧૧	૨	૨૨	૧૨	૨	૨૪	૧૩	૨	૨૬	૧૪	૨	૨૮
૧૧	૩	૩૩	૧૨	૩	૩૬	૧૩	૩	૩૯	૧૪	૩	૪૨
૧૧	૪	૪૪	૧૨	૪	૪૮	૧૩	૪	૫૨	૧૪	૪	૫૬
૧૧	૫	૫૫	૧૨	૫	૬૦	૧૩	૫	૬૫	૧૪	૫	૭૦
૧૧	૬	૬૬	૧૨	૬	૭૨	૧૩	૬	૭૮	૧૪	૬	૮૪
૧૧	૭	૭૭	૧૨	૭	૮૪	૧૩	૭	૯૧	૧૪	૭	૯૮
૧૧	૮	૮૮	૧૨	૮	૯૬	૧૩	૮	૧૦૪	૧૪	૮	૧૧૨
૧૧	૯	૯૯	૧૨	૯	૧૦૮	૧૩	૯	૧૧૭	૧૪	૯	૧૨૬
૧૧	૧૦	૧૧૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૧૪	૧૦	૧૪૦

હમેશાં સાચું બોલવું.

૧૫×	૧=	૧૫	૧૬×	૧=	૧૬	૧૭×	૧=	૧૭
૧૫	૨	૩૦	૧૬	૨	૩૨	૧૭	૨	૩૪
૧૫	૩	૪૫	૧૬	૩	૪૮	૧૭	૩	૫૧
૧૫	૪	૬૦	૧૬	૪	૬૪	૧૭	૪	૬૮
૧૫	૫	૭૫	૧૬	૫	૮૦	૧૭	૫	૮૫
૧૫	૬	૯૦	૧૬	૬	૯૬	૧૭	૬	૧૦૨
૧૫	૭	૧૦૫	૧૬	૭	૧૧૨	૧૭	૭	૧૧૯
૧૫	૮	૧૨૦	૧૬	૮	૧૨૮	૧૭	૮	૧૩૬
૧૫	૯	૧૩૫	૧૬	૯	૧૪૪	૧૭	૯	૧૫૩
૧૫	૧૦	૧૫૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૧૭	૧૦	૧૭૦

નાના પાસેથી પણ અક્કલની વાત લેવી.

૧૮×	૧=	૧૮	૧૯×	૧=	૧૯	૨૦×	૧=	૨૦
૧૮	૨	૩૬	૧૯	૨	૩૮	૨૦	૨	૪૦
૧૮	૩	૫૪	૧૯	૩	૫૭	૨૦	૩	૬૦
૧૮	૪	૭૨	૧૯	૪	૭૬	૨૦	૪	૮૦
૧૮	૫	૯૦	૧૯	૫	૯૫	૨૦	૫	૧૦૦
૧૮	૬	૧૦૮	૧૯	૬	૧૧૪	૨૦	૬	૧૨૦
૧૮	૭	૧૨૬	૧૯	૭	૧૩૩	૨૦	૭	૧૪૦
૧૮	૮	૧૪૪	૧૯	૮	૧૫૨	૨૦	૮	૧૬૦
૧૮	૯	૧૬૨	૧૯	૯	૧૭૧	૨૦	૯	૧૮૦
૧૮	૧૦	૧૮૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૦	૧૦	૨૦૦

૨૧× ૧=		૨૧	૨૨× ૧=		૫૨	૨૩× ૧=		૨૩	૨૪× ૧=		૨૪
૨૧	૨	૪૨	૨૨	૨	૪૪	૨૩	૨	૪૬	૨૪	૨	૪૮
૨૧	૩	૬૩	૨૨	૩	૬૬	૨૩	૩	૬૯	૨૪	૩	૭૨
૨૧	૪	૮૪	૨૨	૪	૮૮	૨૩	૪	૯૨	૨૪	૪	૯૬
૨૧	૫	૧૦૫	૨૨	૫	૧૧૦	૨૩	૫	૧૧૫	૨૪	૫	૧૨૦
૨૧	૬	૧૨૬	૨૨	૬	૧૩૨	૨૩	૬	૧૩૮	૨૪	૬	૧૪૪
૨૧	૭	૧૪૭	૨૨	૭	૧૫૪	૨૩	૭	૧૬૧	૨૪	૭	૧૬૮
૨૧	૮	૧૬૮	૨૨	૮	૧૭૬	૨૩	૮	૧૮૪	૨૪	૮	૧૯૨
૨૧	૯	૧૮૯	૨૨	૯	૧૯૮	૨૩	૯	૨૦૭	૨૪	૯	૨૧૬
૨૧	૧૦	૨૧૦	૨૨	૧૦	૨૨૦	૨૩	૧૦	૨૩૦	૨૪	૧૦	૨૪૦

માબાપનું કહ્યું માનવું.

૨૫× ૧=		૨૫	૨૬× ૧=		૧૬	૨૭× ૧=		૨૭
૨૫	૨	૫૦	૨૬	૨	૫૨	૨૭	૨	૫૪
૨૫	૩	૭૫	૨૬	૩	૭૮	૨૭	૩	૮૧
૨૫	૪	૧૦૦	૨૬	૪	૧૦૪	૨૭	૪	૧૦૮
૨૫	૫	૧૨૫	૨૬	૫	૧૩૦	૨૭	૫	૧૩૫
૨૫	૬	૧૫૦	૨૬	૬	૧૫૬	૨૭	૬	૧૬૨
૨૫	૭	૧૭૫	૨૬	૭	૧૮૨	૨૭	૭	૧૮૯
૨૫	૮	૨૦૦	૨૬	૮	૨૦૮	૨૭	૮	૨૧૬
૨૫	૯	૨૨૫	૨૬	૯	૨૩૪	૨૭	૯	૨૪૩
૨૫	૧૦	૨૫૦	૨૬	૧૦	૨૬૦	૨૭	૧૦	૨૭૦

વ્યવહારમાં શરમ રાખવી નહિ.

૨૮× ૧=		૨૮	૨૯× ૧=		૨૯	૩૦× ૧=		૩૦
૨૮	૨	૫૬	૨૯	૨	૫૮	૩૦	૨	૬૦
૨૮	૩	૮૪	૨૯	૩	૮૭	૩૦	૩	૯૦
૨૮	૪	૧૧૨	૨૯	૪	૧૧૬	૩૦	૪	૧૨૦
૨૮	૫	૧૪૦	૨૯	૫	૧૪૫	૩૦	૫	૧૫૦
૨૮	૬	૧૬૮	૨૯	૬	૧૭૪	૩૦	૬	૧૮૦
૨૮	૭	૧૯૬	૨૯	૭	૨૦૩	૩૦	૭	૨૧૦
૨૮	૮	૨૨૪	૨૯	૮	૨૩૨	૩૦	૮	૨૪૦
૨૮	૯	૨૫૨	૨૯	૯	૨૬૧	૩૦	૯	૨૭૦
૨૮	૧૦	૨૮૦	૨૯	૧૦	૨૯૦	૩૦	૧૦	૩૦૦

૩૧×	૧=	૩૧	૩૨×	૧=	૩૨	૩૩×	૧=	૩૩	૩૪×	૧=	૩૪
૩૧	૨	૬૨	૩૨	૨	૬૪	૩૩	૨	૬૬	૩૪	૨	૬૮
૩૧	૩	૯૩	૩૨	૩	૯૬	૩૩	૩	૯૯	૩૪	૩	૧૦૨
૩૧	૪	૧૨૪	૩૨	૪	૧૨૮	૩૩	૪	૧૩૨	૩૪	૪	૧૩૬
૩૧	૫	૧૫૫	૩૨	૫	૧૬૦	૩૩	૫	૧૬૫	૩૪	૫	૧૭૦
૩૧	૬	૧૮૬	૩૨	૬	૧૯૨	૩૩	૬	૧૯૮	૩૪	૬	૨૦૪
૩૧	૭	૨૧૭	૩૨	૭	૨૨૪	૩૩	૭	૨૩૧	૩૪	૭	૨૩૮
૩૧	૮	૨૪૮	૩૨	૮	૨૫૬	૩૩	૮	૨૬૪	૩૪	૮	૨૭૨
૩૧	૯	૨૭૯	૩૨	૯	૨૮૮	૩૩	૯	૨૯૭	૩૪	૯	૩૦૬
૩૧	૧૦	૩૧૦	૩૨	૧૦	૩૨૦	૩૩	૧૦	૩૩૦	૩૪	૧૦	૩૪૦

વખત અને પૈસો નકામો ગુમાવવો નહિ.

૩૫×	૧=	૩૫	૩૬×	૧=	૩૬	૩૭×	૧=	૩૭
૩૫	૨	૭૦	૩૬	૨	૭૨	૩૭	૨	૭૪
૩૫	૩	૧૦૫	૩૬	૩	૧૦૮	૩૭	૩	૧૧૧
૩૫	૪	૧૪૦	૩૬	૪	૧૪૪	૩૭	૪	૧૪૮
૩૫	૫	૧૭૫	૩૬	૫	૧૮૦	૩૭	૫	૧૮૫
૩૫	૬	૨૧૦	૩૬	૬	૨૧૬	૩૭	૬	૨૨૨
૩૫	૭	૨૪૫	૩૬	૭	૨૫૨	૩૭	૭	૨૫૯
૩૫	૮	૨૮૦	૩૬	૮	૨૮૮	૩૭	૮	૨૯૬
૩૫	૯	૩૧૫	૩૬	૯	૩૨૪	૩૭	૯	૩૩૩
૩૫	૧૦	૩૫૦	૩૬	૧૦	૩૬૦	૩૭	૧૦	૩૭૦

પ્રમાણિકપણું ચાલવું.

૩૮×	૧=	૩૮	૩૯×	૧=	૩૯	૪૦×	૧=	૪૦
૩૮	૨	૭૬	૩૯	૨	૭૮	૪૦	૨	૮૦
૩૮	૩	૧૧૪	૩૯	૩	૧૧૭	૪૦	૩	૧૨૦
૩૮	૪	૧૫૨	૩૯	૪	૧૫૬	૪૦	૪	૧૬૦
૩૮	૫	૧૯૦	૩૯	૫	૧૯૫	૪૦	૫	૨૦૦
૩૮	૬	૨૨૮	૩૯	૬	૨૩૪	૪૦	૬	૨૪૦
૩૮	૭	૨૬૬	૩૯	૭	૨૭૩	૪૦	૭	૨૮૦
૩૮	૮	૩૦૪	૩૯	૮	૩૧૨	૪૦	૮	૩૨૦
૩૮	૯	૩૪૨	૩૯	૯	૩૫૧	૪૦	૯	૩૬૦
૩૮	૧૦	૩૮૦	૩૯	૧૦	૩૯૦	૪૦	૧૦	૪૦૦

અડધો, પા અને પોણાની સમજ.

શિક્ષકે હાથમાં એક જમરૂખ લઇ પૂછવું આ શું છે? જ. જરૂમખ. કેટલાં છે? જ. એક. આ એક જમરૂખના હું સરખા ભાગ કરૂં છું. આ કેટલા થયા? જ. બે. એક કકડો હાથમાં લઇ પૂછવું આ કેટલું જમરૂખ કહેવાય? જ. અડધું. આ બે અડધાં ભેગાં કરીએ તો કેટલા થાય? જ. ૧ એકના અડધાં કરીએ તો કેટલાં થાય? જ. બે.

જુઓ, આ બે અડધાના પાછા બબ્બે સરખા ભાગ કરૂં છું. આ કેટલા ભાગ થયા? જ. ચાર. ત્યારે આ એક કકડો એ આખા જમરૂખનો કેટલામો ભાગ? જ. ચોથો. એ ચોથા ભાગનું નામ તમને આવડે છે? જ. નાહિ. એ ચોથા ભાગનું નામ પા છે. શું છે? જ. પા ત્યારે એક જમરૂખના કેટલા પા થાય? જ. ચાર. એક અડધાના કેટલા પા થાય? જ. બે. આ બે પા એકઠાં કરૂં તો કેટલું જમરૂખ થાય? જ. અડધું. આ ત્રણ પા ભેગા કરૂં તો? જ. નાહિ હેં. એને પોણું (એકના પા ઊણું એટલે ઓછું) કહે છે. કેટલા પા ભેગા કરીએ તો પોણું થાય? જ. ત્રણ પોણું એકના કરતા કેટલું ઓછું? જ. પા. આ પા પણ એમાં મેળવું તો કેટલું થાય? જ. એક આખું. ત્યારે કેટલા પા મળી એક થાય? જ. ચાર પા. કેટલાં અડધા મળીને એક થાય? જ. બે અડધા.

અડધું એ એકનો કેટલામો ભાગ? જ. બીજો. પા એ કેટલામો ભાગ? જ. ચોથો. પા એ અડધાનો કેટલામો ભાગ? જ. બીજો. પા એ પોણાનો કેટલામો ભાગ? જ. ત્રીજો.

એકના બીજા ભાગનું નામ શું ? જ. અડધો. એકના ચોથા ભાગનું નામ શું ? જ. પા. ત્રણ પા મળીને કેટલા થાય ? જ. પોણો. ચાર પા ભેગા કરીએ તેનું નામ શું ? જ. એક આખું. બે અડધા ભેગા કરીએ તેનું નામ શું ? જ. એક. આખું એક ને ઉપર પા લઈએ તો સવા (૧।) (સ+પા=પા સહિત) થાય. એક અને બે પા (અડધા) લઈએ તો દોઢ (૧॥) થાય. એક ને ત્રણ પા (પોણો) લઈએ તો પોણા બે (૧॥।) (બેમાં પા ઓછો) થાય. એક ને ચાર પા (એક આખો અથવા બે અડધા) લઈએ તો બે થાય. એજ મુજબ બે ને પા, સવા બે (૨।); બે ને અડધો, અઢી (૨॥); બે ને પોણો, પોણા ત્રણ (૨॥।) થાય.

। ને માટે એક પાઈ, અડધાને માટે બે પાઈ અને પોણાને માટે ત્રણ પાઈ લખાય છે.

સોની અંદરની સંખ્યા ઉપર એક પાઈ હોય તો પહેલાં સવા બોલી પછી તે સંખ્યા બોલવી. તેમજ બે પાઈ હોય તો પહેલાં સાડા કે સાડી બોલી પછી તે સંખ્યા બોલવી. પણ જો ત્રણ પાઈ હોય તો પહેલાં પોણા કે પોણી બોલી જે સંખ્યા લખેલી હોય તેની આગળની સંખ્યા બોલવી. લખવામાં જે સંખ્યા બોલાય તેની પહેલાંની સંખ્યા લખી પછી ત્રણ પાઈ લખવી.

૧૦૦ ઉપરની સંખ્યામાં એક પાઈ હોય તો સો પહેલાં બોલવા, પછી સોની અંદરની સંખ્યા માટે બોલીએ છીએ તેમ બોલવું. જેમકે ૨૧૫। બસો સવા પંદર, ૧૦૨॥ એક સો અઢી, ૩૧૫॥। ત્રણસો પોણા સોળ.

બેની પલાખી અને અડધાની એકીની પલાખી.

૧×૨=૨	૨×૦॥=૧	૧૧×૨=૨૨	૨૨×૦॥=૧૧
૨ ૨ ૪	૪ ૦॥ ૨	૧૨ ૨ ૨૪	૨૪ ૦॥ ૧૨
૩ ૨ ૬	૬ ૦॥ ૩	૧૩ ૨ ૨૬	૨૬ ૦॥ ૧૩
૪ ૨ ૮	૮ ૦॥ ૪	૧૪ ૨ ૨૮	૨૮ ૦॥ ૧૪
૫ ૨ ૧૦	૧૦ ૦॥ ૫	૧૫ ૨ ૩૦	૩૦ ૦॥ ૧૫
૬ ૨ ૧૨	૧૨ ૦॥ ૬	૧૬ ૨ ૩૨	૩૨ ૦॥ ૧૬
૭ ૨ ૧૪	૧૪ ૦॥ ૭	૧૭ ૨ ૩૪	૩૪ ૦॥ ૧૭
૮ ૨ ૧૬	૧૬ ૦॥ ૮	૧૮ ૨ ૩૬	૩૬ ૦॥ ૧૮
૯ ૨ ૧૮	૧૮ ૦॥ ૯	૧૯ ૨ ૩૮	૩૮ ૦॥ ૧૯
૧૦ ૨ ૨૦	૨૦ ૦॥ ૧૦	૨૦ ૨ ૪૦	૪૦ ૦॥ ૨૦
૨૧×૨=૪૨	૪૨×૦॥=૨૧	૩૧×૨=૬૨	૬૨×૦॥=૩૧
૨૨ ૨ ૪૪	૪૪ ૦॥ ૨૨	૩૨ ૨ ૬૪	૬૪ ૦॥ ૩૨
૨૩ ૨ ૪૬	૪૬ ૦॥ ૨૩	૩૩ ૨ ૬૬	૬૬ ૦॥ ૩૩
૨૪ ૨ ૪૮	૪૮ ૦॥ ૨૪	૩૪ ૨ ૬૮	૬૮ ૦॥ ૩૪
૨૫ ૨ ૫૦	૫૦ ૦॥ ૨૫	૩૫ ૨ ૭૦	૭૦ ૦॥ ૩૫
૨૬ ૨ ૫૨	૫૨ ૦॥ ૨૬	૩૬ ૨ ૭૨	૭૨ ૦॥ ૩૬
૨૭ ૨ ૫૪	૫૪ ૦॥ ૨૭	૩૭ ૨ ૭૪	૭૪ ૦॥ ૩૭
૨૮ ૨ ૫૬	૫૬ ૦॥ ૨૮	૩૮ ૨ ૭૬	૭૬ ૦॥ ૩૮
૨૯ ૨ ૫૮	૫૮ ૦॥ ૨૯	૩૯ ૨ ૭૮	૭૮ ૦॥ ૩૯
૩૦ ૨ ૬૦	૬૦ ૦॥ ૩૦	૪૦ ૨ ૮૦	૮૦ ૦॥ ૪૦
૪૧×૨=૮૨	૮૨×૦॥=૪૧	૫૦×૨=૧૦૦	૧૦૦×૦॥=૫૦
૪૨ ૨ ૮૪	૮૪ ૦॥ ૪૨	૧૦૦ ૨ ૨૦૦	૨૦૦ ૦॥ ૧૦૦
૪૩ ૨ ૮૬	૮૬ ૦॥ ૪૩	૧૫૦ ૨ ૩૦૦	૩૦૦ ૦॥ ૧૫૦
૪૪ ૨ ૮૮	૮૮ ૦॥ ૪૪	૨૦૦ ૨ ૪૦૦	૪૦૦ ૦॥ ૨૦૦
૪૫ ૨ ૯૦	૯૦ ૦॥ ૪૫	૨૫૦ ૨ ૫૦૦	૫૦૦ ૦॥ ૨૫૦
૪૬ ૨ ૯૨	૯૨ ૦॥ ૪૬	૩૦૦ ૨ ૬૦૦	૬૦૦ ૦॥ ૩૦૦
૪૭ ૨ ૯૪	૯૪ ૦॥ ૪૭	૩૫૦ ૨ ૭૦૦	૭૦૦ ૦॥ ૩૫૦
૪૮ ૨ ૯૬	૯૬ ૦॥ ૪૮	૪૦૦ ૨ ૮૦૦	૮૦૦ ૦॥ ૪૦૦
૪૯ ૨ ૯૮	૯૮ ૦॥ ૪૯	૪૫૦ ૨ ૯૦૦	૯૦૦ ૦॥ ૪૫૦
૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦॥ ૫૦	૫૦૦ ૨ ૧૦૦૦	૧૦૦૦ ૦॥ ૫૦૦

૧×૦॥=૦॥			૧૧×૦॥=૫॥			૨૧×૦॥=૧૦॥			૩૧×૦॥=૧૫॥		
૨	૦॥	૧	૧૨	૦॥	૬	૨૨	૦॥	૧૧	૩૨	૦॥	૧૬
૩	૦॥	૧॥	૧૩	૦॥	૬॥	૨૩	૦॥	૧૧॥	૩૩	૦॥	૧૬॥
૪	૦॥	૨	૧૪	૦॥	૭	૨૪	૦॥	૧૨	૩૪	૦॥	૧૭
૫	૦॥	૨॥	૧૫	૦॥	૭॥	૨૫	૦॥	૧૨॥	૩૫	૦॥	૧૭॥
૬	૦॥	૩	૧૬	૦॥	૮	૨૬	૦॥	૧૩	૩૬	૦॥	૧૮
૭	૦॥	૩॥	૧૭	૦॥	૮॥	૨૭	૦॥	૧૩॥	૩૭	૦॥	૧૮॥
૮	૦॥	૪	૧૮	૦॥	૯	૨૮	૦॥	૧૪	૩૮	૦॥	૧૯
૯	૦॥	૪॥	૧૯	૦॥	૯॥	૨૯	૦॥	૧૪॥	૩૯	૦॥	૧૯॥
૧૦	૦॥	૫	૨૦	૦॥	૧૦	૩૦	૦॥	૧૫	૪૦	૦॥	૨૦

ડગો કરવો નહિ.

૪૧×૦॥=૨૦॥			૫૧×૦॥=૨ ॥			૬૧×૦॥=૩૦॥			૭૧×૦॥=૩૫॥		
૪૨	૦॥	૨૧	૫૨	૦॥	૨૬	૬૨	૦॥	૩૧	૭૨	૦॥	૩૬
૪૩	૦॥	૨૧॥	૫૩	૦॥	૨૬॥	૬૩	૦॥	૩૧॥	૭૩	૦॥	૩૬॥
૪૪	૦॥	૨૨	૫૪	૦॥	૨૭	૬૪	૦॥	૩૨	૭૪	૦॥	૩૭
૪૫	૦॥	૨૨॥	૫૫	૦॥	૨૭॥	૬૫	૦॥	૩૨॥	૭૫	૦॥	૩૭॥
૪૬	૦॥	૨૩	૫૬	૦॥	૨૮	૬૬	૦॥	૩૩	૭૬	૦॥	૩૮
૪૭	૦॥	૨૩॥	૫૭	૦॥	૨૮॥	૬૭	૦॥	૩૩॥	૭૭	૦॥	૩૮॥
૪૮	૦॥	૨૪	૫૮	૦॥	૨૯	૬૮	૦॥	૩૪	૭૮	૦॥	૩૯
૪૯	૦॥	૨૪॥	૫૯	૦॥	૨૯॥	૬૯	૦॥	૩૪॥	૭૯	૦॥	૩૯॥
૫૦	૦॥	૨૫	૬૦	૦॥	૩૦	૭૦	૦॥	૩૫	૮૦	૦॥	૪૦

ક્રોધ કરવો નહિ.

૮૧×૦॥=૪૦॥			૯૧×૦॥=૪૫॥			૧૦૦×૦॥= ૫૦		
૮૨	૦॥	૪૧	૯૨	૦॥	૪૬	૨૦૦	૦॥	૧૦૦
૮૩	૦॥	૪૧॥	૯૩	૦॥	૪૬॥	૩૦૦	૦॥	૧૫૦
૮૪	૦॥	૪૨	૯૪	૦॥	૪૭	૪૦૦	૦॥	૨૦૦
૮૫	૦॥	૪૨॥	૯૫	૦॥	૪૭॥	૫૦૦	૦॥	૨૫૦
૮૬	૦॥	૪૩	૯૬	૦॥	૪૮	૬૦૦	૦॥	૩૦૦
૮૭	૦॥	૪૩॥	૯૭	૦॥	૪૮॥	૭૦૦	૦॥	૩૫૦
૮૮	૦॥	૪૪	૯૮	૦॥	૪૯	૮૦૦	૦॥	૪૦૦
૮૯	૦॥	૪૪॥	૯૯	૦॥	૪૯॥	૯૦૦	૦॥	૪૫૦
૯૦	૦॥	૪૫	૧૦૦	૦॥	૫૦	૧૦૦૦	૦॥	૫૦૦

૧×૧॥= ૧॥	૧૧×૧॥=૧૬॥	૨૧×૧॥=૩૧॥	૩૧×૧॥=૪૬॥
૨ ૧॥ ૩	૧૨ ૧॥ ૧૮	૨૨ ૧॥ ૩૩	૩૨ ૧॥ ૪૮
૩ ૧॥ ૪॥	૧૩ ૧॥ ૧૯॥	૨૩ ૧॥ ૩૪॥	૩૩ ૧॥ ૪૯॥
૪ ૧॥ ૬	૧૪ ૧॥ ૨૧	૨૪ ૧॥ ૩૬	૩૪ ૧॥ ૫૧
૫ ૧॥ ૭॥	૧૫ ૧॥ ૨૨॥	૨૫ ૧॥ ૩૭॥	૩૫ ૧॥ ૫૨॥
૬ ૧॥ ૯	૧૬ ૧॥ ૨૪	૨૬ ૧॥ ૩૯	૩૬ ૧॥ ૫૪
૭ ૧॥ ૧૦॥	૧૭ ૧॥ ૨૫॥	૨૭ ૧॥ ૪૦॥	૩૭ ૧॥ ૫૫॥
૮ ૧॥ ૧૨	૧૮ ૧॥ ૨૭	૨૮ ૧॥ ૪૨	૩૮ ૧॥ ૫૭
૯ ૧॥ ૧૩॥	૧૯ ૧॥ ૨૮॥	૨૯ ૧॥ ૪૩॥	૩૯ ૧॥ ૫૮॥
૧૦ ૧॥ ૧૫	૨૦ ૧॥ ૩૦	૩૦ ૧॥ ૪૫	૪૦ ૧॥ ૬૦

પહેલું મુખ તે જાતે નર્યા.

૪૧× ૧॥= ૬૧॥	૫૧× ૧॥= ૭૬॥	૬૧× ૧॥= ૯૧॥
૪૨ ૧॥ ૬૩	૫૨ ૧॥ ૭૮	૬૨ ૧॥ ૯૩
૪૩ ૧॥ ૬૪॥	૫૩ ૧॥ ૭૯॥	૬૩ ૧॥ ૯૪॥
૪૪ ૧॥ ૬૬	૫૪ ૧॥ ૮૧	૬૪ ૧॥ ૯૬
૪૫ ૧॥ ૬૭॥	૫૫ ૧॥ ૮૨॥	૬૫ ૧॥ ૯૭॥
૪૬ ૧॥ ૬૯	૫૬ ૧॥ ૮૪	૬૬ ૧॥ ૯૯
૪૭ ૧॥ ૭૦॥	૫૭ ૧॥ ૮૫॥	૬૭ ૧॥ ૧૦૦॥
૪૮ ૧॥ ૭૨	૫૮ ૧॥ ૮૭	૬૮ ૧॥ ૧૦૨
૪૯ ૧॥ ૭૩॥	૫૯ ૧॥ ૮૮॥	૬૯ ૧॥ ૧૦૩॥
૫૦ ૧॥ ૭૫	૬૦ ૧॥ ૯૦	૭૦ ૧॥ ૧૦૫

સંપીને ચાલવું.

૭૧× ૧॥= ૧૦૬॥	૮૧× ૧॥= ૧૨૧॥	૯૧× ૧॥=૧૩૬॥
૭૨ ૧॥ ૧૦૮	૮૨ ૧॥ ૧૨૩	૯૨ ૧॥ ૧૩૮
૭૩ ૧॥ ૧૦૯॥	૮૩ ૧॥ ૧૨૪॥	૯૩ ૧॥ ૧૩૯॥
૭૪ ૧॥ ૧૧૧	૮૪ ૧॥ ૧૨૬	૯૪ ૧॥ ૧૪૧
૭૫ ૧॥ ૧૧૨॥	૮૫ ૧॥ ૧૨૭॥	૯૫ ૧॥ ૧૪૨॥
૭૬ ૧॥ ૧૧૪	૮૬ ૧॥ ૧૨૯	૯૬ ૧॥ ૧૪૪
૭૭ ૧॥ ૧૧૫॥	૮૭ ૧॥ ૧૩૦॥	૯૭ ૧॥ ૧૪૫॥
૭૮ ૧॥ ૧૧૭	૮૮ ૧॥ ૧૩૨	૯૮ ૧॥ ૧૪૭
૭૯ ૧॥ ૧૧૮॥	૮૯ ૧॥ ૧૩૩॥	૯૯ ૧॥ ૧૪૮॥
૮૦ ૧॥ ૧૨૦	૯૦ ૧॥ ૧૩૫	૧૦૦ ૧॥ ૧૫૦

૧×૨॥= ૨॥	૧૧×૨॥ ૨૭॥	૨૧×૨॥=૫૨॥	૩૧×૨॥=૭૭॥
૨ ૨॥ ૫	૧૨ ૨॥ ૩૦	૨૨ ૨॥ ૫૫	૩૨ ૨॥ ૮૦
૩ ૨॥ ૭॥	૧૩ ૨॥ ૩૨॥	૨૩ ૨॥ ૫૭॥	૩૩ ૨॥ ૮૨॥
૪ ૨॥ ૧૦	૧૪ ૨॥ ૩૫	૨૪ ૨॥ ૬૦	૩૪ ૨॥ ૮૫
૫ ૨॥ ૧૨॥	૧૫ ૨॥ ૩૭॥	૨૫ ૨॥ ૬૨॥	૩૫ ૨॥ ૮૭॥
૬ ૨॥ ૧૫	૧૬ ૨॥ ૪૦	૨૬ ૨॥ ૬૫	૩૬ ૨॥ ૯૦
૭ ૨॥ ૧૭॥	૧૭ ૨॥ ૪૨॥	૨૭ ૨॥ ૬૭॥	૩૭ ૨॥ ૯૨॥
૮ ૨॥ ૨૦	૧૮ ૨॥ ૪૫	૨૮ ૨॥ ૭૦	૩૮ ૨॥ ૯૫
૯ ૨॥ ૨૨॥	૧૯ ૨॥ ૪૭॥	૨૯ ૨॥ ૭૨॥	૩૯ ૨॥ ૯૭॥
૧૦ ૨॥ ૨૫	૨૦ ૨॥ ૫૦	૩૦ ૨॥ ૭૫	૪૦ ૨॥ ૧૦૦

ધન અને જુવાનીનો ગર્વ કરવો નહિ.

૪૧×૨॥=૧૦૨॥	૫૧×૨॥ ૧૨૭॥	૬૧×૨॥=૧૫૨॥
૪૨ ૨॥ ૧૦૫	૫૨ ૨॥ ૧૩૦	૬૨ ૨॥ ૧૫૫
૪૩ ૨॥ ૧૦૭॥	૫૩ ૨॥ ૧૩૨॥	૬૩ ૨॥ ૧૫૭॥
૪૪ ૨॥ ૧૧૦	૫૪ ૨॥ ૧૩૫	૬૪ ૨॥ ૧૬૦
૪૫ ૨॥ ૧૧૨॥	૫૫ ૨॥ ૧૩૭॥	૬૫ ૨॥ ૧૬૨॥
૪૬ ૨॥ ૧૧૫	૫૬ ૨॥ ૧૪૦	૬૬ ૨॥ ૧૬૫
૪૭ ૨॥ ૧૧૭॥	૫૭ ૨॥ ૧૪૨॥	૬૭ ૨॥ ૧૬૭॥
૪૮ ૨॥ ૧૨૦	૫૮ ૨॥ ૧૪૫	૬૮ ૨॥ ૧૭૦
૪૯ ૨॥ ૧૨૨॥	૫૯ ૨॥ ૧૪૭॥	૬૯ ૨॥ ૧૭૨॥
૫૦ ૨॥ ૧૨૫	૬૦ ૨॥ ૧૫૦	૭૦ ૨॥ ૧૭૫

બેની વાતમાં બોલવું નહિ.

૭૧×૨॥=૧૭૭॥	૮૧×૨॥=૨૦૨॥	૯૧×૨॥=૨૨૭॥
૭૨ ૨॥ ૧૮૦	૮૨ ૨॥ ૨૦૫	૯૨ ૨॥ ૨૩૦
૭૩ ૨॥ ૧૮૨॥	૮૩ ૨॥ ૨૦૭॥	૯૩ ૨॥ ૨૩૨॥
૭૪ ૨॥ ૧૮૫	૮૪ ૨॥ ૨૧૦	૯૪ ૨॥ ૨૩૫
૭૫ ૨॥ ૧૮૭॥	૮૫ ૨॥ ૨૧૨॥	૯૫ ૨॥ ૨૩૭॥
૭૬ ૨॥ ૧૯૦	૮૬ ૨॥ ૨૧૫	૯૬ ૨॥ ૨૪૦
૭૭ ૨॥ ૧૯૨॥	૮૭ ૨॥ ૨૧૭॥	૯૭ ૨॥ ૨૪૨॥
૭૮ ૨॥ ૧૯૫	૮૮ ૨॥ ૨૨૦	૯૮ ૨॥ ૨૪૫
૭૯ ૨॥ ૧૯૭॥	૮૯ ૨॥ ૨૨૨॥	૯૯ ૨॥ ૨૪૭॥
૮૦ ૨॥ ૨૦૦	૯૦ ૨॥ ૨૨૫	૧૦૦ ૫॥ ૨૫૦

૧×૧॥= ૧॥	૧૦૦×૧॥= ૧૫૦	૧×૨॥= ૨॥	૧૦૦×૨॥= ૨૫૦
૨ ૧॥ ૩	૨૦૦ ૧॥ ૩૦૦	૨ ૨॥ ૫	૨૦૦ ૨॥ ૫૦૦
૩ ૧॥ ૪॥	૩૦૦ ૧॥ ૪૫૦	૩ ૨॥ ૭॥	૩૦૦ ૨॥ ૭૫૦
૪ ૧॥ ૬	૪૦૦ ૧॥ ૬૦૦	૪ ૨॥ ૧૦	૪૦૦ ૨॥ ૧૦૦૦
૫ ૧॥ ૭॥	૫૦૦ ૧॥ ૭૫૦	૫ ૨॥ ૧૨॥	૫૦૦ ૨॥ ૧૨૫૦
૬ ૧॥ ૯	૬૦૦ ૧॥ ૯૦૦	૬ ૨॥ ૧૫	૬૦૦ ૨॥ ૧૫૦૦
૭ ૧॥ ૧૦॥	૭૦૦ ૧॥ ૧૦૫૦	૭ ૨॥ ૧૭॥	૭૦૦ ૨॥ ૧૭૫૦
૮ ૧॥ ૧૨	૮૦૦ ૧॥ ૧૨૦૦	૮ ૨॥ ૨૦	૮૦૦ ૨॥ ૨૦૦૦
૯ ૧॥ ૧૩॥	૯૦૦ ૧॥ ૧૩૫૦	૯ ૨॥ ૨૨॥	૯૦૦ ૨॥ ૨૨૫૦
૧૦ ૧॥ ૧૫	૧૦૦૦ ૧॥ ૧૫૦૦	૧૦ ૨॥ ૨૫	૧૦૦૦ ૨॥ ૨૫૦૦

ચોકની પલાખી તથા પાયાની ચચ્ચારની પલાખી.

૧×૪= ૪	૪×૦।= ૧	૧૧×૪= ૪૪	૪૪×૦।=૧૧
૨ ૪ ૮	૮ ૦। ૨	૧૨ ૪ ૪૮	૪૮ ૦। ૧૨
૩ ૪ ૧૨	૧૨ ૦। ૩	૧૩ ૪ ૫૨	૫૨ ૦। ૧૩
૪ ૪ ૧૬	૧૬ ૦। ૪	૧૪ ૪ ૫૬	૫૬ ૦। ૧૪
૫ ૪ ૨૦	૨૦ ૦। ૫	૧૫ ૪ ૬૦	૬૦ ૦। ૧૫
૬ ૪ ૨૪	૨૪ ૦। ૬	૧૬ ૪ ૬૪	૬૪ ૦। ૧૬
૭ ૪ ૨૮	૨૮ ૦। ૭	૧૭ ૪ ૬૮	૬૮ ૦। ૧૭
૮ ૪ ૩૨	૩૨ ૦। ૮	૧૮ ૪ ૭૨	૭૨ ૦। ૧૮
૯ ૪ ૩૬	૩૭ ૦। ૯	૧૯ ૪ ૭૬	૭૬ ૦। ૧૯
૧૦ ૪ ૪૦	૪૦ ૦। ૧૦	૨૦ ૪ ૮૦	૮૦ ૦। ૨૦

વિશ્વાસઘાત કરવો નહિ.

૨૧×૪= ૮૪	૮૪×૦।=૨૧	૩×૮ =૨૪	૬×૧૦ =૬૦
૨૨ ૪ ૮૮	૮૮ ૦। ૨૨	૪×૬ =૨૪	૧૦× ૬ =૬૦
૨૩ ૪ ૯૨	૯૨ ૦। ૨૩	૬×૪ =૨૪	૧૨× ૫ =૬૦
૨૪ ૪ ૯૬	૯૬ ૦। ૨૪	૮×૩ =૨૪	૧૫× ૪ =૬૦
૨૫ ૪ ૧૦૦	૧૦૦ ૦। ૨૫	૧૨×૨ =૨૪	૨૦× ૩ =૬૦
		૨૪×૧ =૨૪	૩૦× ૨ =૬૦
		૩૨×૦॥।=૨૪	૪૦×૧॥ =૬૦
		૪૮×૦॥ =૨૪	૪૮×૧। =૬૦
		૯૬×૦। =૨૪	૨૪×૨॥ =૬૦
		૧૬×૧॥ =૨૪	૮૦×૦॥।=૬૦

સૂચના–પલાખાના મહાવરા પાકા કરાવવા. તેમજ કોઠાનો અરસપરસ સંબંધ સમજાવવા જેમકે ૨૪ કેટલી રીતે થાય, તેવા પ્રશ્નો પૂછવા.

૧×૦।=૦।			૧૧×૦।=૨॥।			૨૧×૦।=૫।			૩૧×૦।=૭॥।		
૨	૦।	૦॥	૧૨	૦।	૩	૨૨	૦।	૫॥	૩૨	૦।	૮
૩	૦।	૦॥।	૧૩	૦।	૩।	૨૩	૦।	૫॥।	૩૩	૦।	૮।
૪	૦।	૧	૧૪	૦।	૩॥	૨૪	૦।	૬	૩૪	૦।	૮॥
૪	૦।	૧।	૧૫	૦।	૩॥।	૨૫	૦।	૬।	૩૫	૦।	૮॥।
૬	૦।	૧॥	૧૬	૦।	૪	૨૬	૦।	૬॥	૩૬	૦।	૯
૭	૦।	૧॥।	૧૭	૦।	૪।	૨૭	૦।	૬॥।	૩૭	૦।	૯।
૮	૦।	૨	૧૮	૦।	૪॥	૨૮	૦।	૭	૩૮	૦।	૯॥
૯	૦।	૨।	૧૯	૦।	૪॥।	૨૯	૦।	૭।	૩૯	૦।	૯॥।
૧૦	૦।	૨॥	૨૦	૦।	૫	૩૦	૦।	૭॥	૪૦	૦।	૧૦

પારકી આશ સદા નિરાશ.

૪૧×૦।=૧૦।			૫૧×૦।=૧૨॥।			૬૧×૦।=૧૫।			૭૧×૦।=૧૭॥।		
૪૨	૦।	૧૦॥	૫૨	૦।	૧૩	૬૨	૦।	૧૫॥	૭૨	૦।	૧૮
૪૩	૦।	૧૦॥।	૫૩	૦।	૧૩।	૬૩	૦।	૧૫॥।	૭૩	૦।	૧૮।
૪૪	૦।	૧૧	૫૪	૦।	૧૩॥	૬૪	૦।	૧૬	૭૪	૦।	૧૮॥
૪૫	૦।	૧૧।	૫૫	૦।	૧૩॥।	૬૫	૦।	૧૬।	૭૫	૦।	૧૮॥।
૪૬	૦।	૧૧॥	૫૬	૦।	૧૪	૬૬	૦।	૧૬॥	૭૬	૦।	૧૯
૪૭	૦।	૧૧॥।	૫૭	૦।	૧૪।	૬૭	૦।	૧૬॥।	૭૭	૦।	૧૯।
૪૮	૦।	૧૨	૫૮	૦।	૧૪॥	૬૮	૦।	૧૭	૭૮	૦।	૧૯॥
૪૯	૦।	૧૨।	૫૯	૦।	૧૪॥।	૬૯	૦।	૧૭।	૭૯	૦।	૧૯॥
૫૦	૦।	૧૨॥	૬૦	૦।	૧૫	૭૦	૦।	૧૭॥	૮૦	૦।	૨૦

આપ સમાન બળ નહિ.

૮૧×૦।=૨૦।			૯૧×૦।=૨૨॥।			૧૦૦×૦।= ૨૫		
૮૨	૦।	૨૦॥	૯૨	૦।	૨૩	૨૦૦	૦।	૫૦
૮૩	૦।	૨૦॥।	૯૩	૦।	૨૩।	૩૦૦	૦।	૭૫
૮૪	૦।	૨૧	૯૪	૦।	૨૩॥	૪૦૦	૦।	૧૦૦
૮૫	૦।	૨૧।	૯૫	૦।	૨૩॥।	૫૦૦	૦।	૧૨૫
૮૬	૦।	૨૧॥	૯૬	૦।	૨૪	૬૦૦	૦।	૧૫૦
૮૭	૦।	૨૧॥।	૯૭	૦।	૨૪।	૭૦૦	૦।	૧૭૫
૮૮	૦।	૨૨	૯૮	૦।	૨૪॥	૮૦૦	૦।	૨૦૦
૮૯	૦।	૨૨।	૯૯	૦।	૨૪॥।	૯૦૦	૦।	૨૨૫
૯૦	૦।	૨૨॥	૧૦૦	૦।	૨૫	૧૦૦૦	૦।	૨૫૦

 અડધાની સાથે પાયાની આંકીની પલાખીનો સંબંધ.

૧×૦॥=૦॥			૨×૦।=૦॥			૧૧×૦॥=૫॥			૨૨×૦।=૫॥		
૨	૦॥	૧	૪	૦।	૧	૧૨	૦॥	૬	૨૪	૦।	૬
૩	૦॥	૧॥	૬	૦।	૧॥	૧૩	૦॥	૬॥	૨૬	૦।	૬॥
૪	૦॥	૨	૮	૦।	૨	૧૪	૦॥	૭	૨૮	૦।	૭
૫	૦॥	૨॥	૧૦	૦।	૨॥	૧૫	૦॥	૭॥	૩૦	૦।	૭॥
૬	૦॥	૩	૧૨	૦।	૩	૧૬	૦॥	૮	૩૨	૦।	૮
૭	૦॥	૩॥	૧૪	૦।	૩॥	૧૭	૦॥	૮॥	૩૪	૦।	૮॥
૮	૦॥	૪	૧૬	૦।	૪	૧૮	૦॥	૯	૩૬	૦।	૯
૯	૦॥	૪॥	૧૮	૦।	૪॥	૧૯	૦॥	૯॥	૩૮	૦।	૯॥
૧૦	૦॥	૫	૨૦	૦।	૫	૨૦	૦॥	૧૦	૪૦	૦।	૧૦

જેના બોલવામાં નહિ ઢંગ; તેનો કદી ન કરીએ સંગ.

૨૧×૦॥=૧૦॥			૪૨×૦।=૧૦॥			૩૧×૦॥=૧૫॥			૬૨×૦।=૧૫॥		
૨૨	૦॥	૧૧	૪૪	૦।	૧૧	૩૨	૦॥	૧૬	૬૪	૦।	૧૬
૨૩	૦॥	૧૧॥	૪૬	૦।	૧૧॥	૩૩	૦॥	૧૬॥	૬૬	૦।	૧૬॥
૨૪	૦॥	૧૨	૪૮	૦।	૧૨	૩૪	૦॥	૧૭	૬૮	૦।	૧૭
૨૫	૦॥	૧૨॥	૫૦	૦।	૧૨॥	૩૫	૦॥	૧૭॥	૭૦	૦।	૧૭॥
૨૬	૦॥	૧૩	૫૨	૦।	૧૩	૩૬	૦॥	૧૮	૭૨	૦।	૧૮
૨૭	૦॥	૧૩॥	૫૪	૦।	૧૩॥	૩૭	૦॥	૧૮॥	૭૪	૦।	૧૮॥
૨૮	૦॥	૧૪	૫૬	૦।	૧૪	૩૮	૦॥	૧૯	૭૬	૦।	૧૯
૨૯	૦॥	૧૪॥	૫૮	૦।	૧૪॥	૩૯	૦॥	૧૯॥	૭૮	૦।	૧૯॥
૩૦	૦॥	૧૫	૬૦	૦।	૧૫	૪૦	૦॥	૨૦	૮૦	૦।	૨૦

સાચને ન લાગે આંચ.

૪૧×૦॥=૨૦॥			૮૨×૦।=૨૦॥			૧૦૦×૦॥= ૫૦			૨૦૦×૦।= ૫૦		
૪૨	૦॥	૨૧	૮૪	૦।	૨૧	૨૦૦	૦॥	૧૦૦	૪૦૦	૦।	૧૦૦
૪૩	૦॥	૨૧॥	૮૬	૦।	૨૧॥	૩૦૦	૦॥	૧૫૦	૬૦૦	૦।	૧૫૦
૪૪	૦॥	૨૨	૮૮	૦।	૨૨	૪૦૦	૦॥	૨૦૦	૮૦૦	૦।	૨૦૦
૪૫	૦॥	૨૨॥	૯૦	૦।	૨૨॥	૫૦૦	૦॥	૨૫૦	૧૦૦૦	૦।	૨૫૦
૪૬	૦॥	૨૩	૯૨	૦।	૨૩						
૪૭	૦॥	૨૩॥	૯૪	૦।	૨૩॥						
૪૮	૦॥	૨૪	૯૬	૦।	૨૪						
૪૯	૦॥	૨૪॥	૯૮	૦।	૨૪॥						
૫૦	૦॥	૨૫	૧૦૦	૦।	૨૫						

આ મુજબ બોલાવવાથી છોકરાને આંક બોલવામાં રસ પડશે એટલું જ નહિ પણ તેમને આંકનો સંબંધ પણ બરાબર સમજાશે.

* ચલણી નાણાની ધાત.

૧।।	પાઈ	=	૧ અધેલો.
૨	અધેલા	=	૧ પૈસો
૨	પૈસા	=	૧ ઢબુ
૨	ઢબુ	=	૧ આનો
૨	આના	=	૧ બેઆની
૨	બેઆની	=	૧ પાવલી
૨	પાવલી	=	૧ અડધો
૨	અડધા	=	૧ રૂપીઓ

પૈસા	એકના	દોઢપાઈ	૨
ઢબુ	એકના	પૈસા	૨
આના	એકના	ઢબુ	૨
બેઆની	એકના	આના	૨
પાવલી	એકની	બેઆની	૨
અડધા	એકની	પાવલી	૨
રૂપીઆ	એકના	અડધા	૨

આના	એકની	પાઈ	૧૨
આના	એકની	દોઢપાઈ	૮
આના	એકના	પૈસા	૪
આના	એકના	ઢબુ	૨

૧૨	પાઈ	=	૧ આનો
૮	દોઢપાઈ	=	૧ આનો
૪	પૈસા	=	૧ આનો
૨	ઢબુ	=	૧ આનો

૨	અડધાનો	૧ રૂપીઓ
૪	પાવલીનો	૧ રૂપીઓ
૮	બેઆનીનો	૧ રૂપીઓ
૧૬	આનાનો	૧ રૂપીઓ
૩૨	ઢબુનો	૧ રૂપીઓ
૬૪	પૈસાનો	૧ રૂપીઓ
૧૨૮	દોઢપાઈનો	૧ રૂપીઓ
૧૯૨	પાઈનો	૧ રૂપીઓ

રૂપીઆ	એકના	અડધા	૨
રૂપીઆ	એકની	પાવલી	૪
રૂપીઆ	એકની	બેઆની	૮
રૂપીઆ	એકના	આના	૧૬
રૂપીઆ	એકના	ઢબુ	૩૨
રૂપીઆ	એકના	પૈસા	૬૪
રૂપીઆ	એકની	દોઢપાઈ	૧૨૮
રૂપીઆ	એકની	પાઈ	૧૯૨

* આ ધાત શીખવતી વખતે વર્ગમાંના છોકરાને નાણાવટી બનાવી બીજા છોકરાઓ સાથે નાણાંની આપ લે કરાવવી.

૧ આનાની પાઇ	૧૨
૨ આનાની પાઇ	૨૪
૩ આનાની પાઇ	૩૬
૪ આનાની પાઈ	૪૮
૫ આનાની પાઇ	૬૦
૬ આનાની પાઈ	૭૨
૭ આનાની પાઇ	૮૪
૮ આનાની પાઇ	૯૬
૯ આનાની પાઈ	૧૦૮
૧૦ આનાની પાઈ	૧૨૦

---

૧૨ પાઈનો	૧ આનો
૨૪ પાઇના	૨ આના
૩૬ પાઈના	૩ આના
૪૮ પાઇના	૪ આના
૬૦ પાઈના	૫ આના
૭૨ પાઇના	૬ આના
૮૪ પાઈના	૭ આના
૯૬ પાઈના	૮ આના
૧૦૮ પાઈના	૯ આના
૧૨૦ પાઇના	૧૦ આના

બારાના કોઠા પરથી આ ઘાત શીખવવી.

---

૧ રૂપીઆના આના	૧૬
૨ રૂપીઆના આના	૩૨
૩ રૂપીઆના આના	૪૮
૪ રૂપીઆના આના	૬૪
૫ રૂપીઆના આના	૮૦
૬ રૂપીઆના આના	૯૬
૭ રૂપીઆના આના	૧૧૨
૮ રૂપીઆના આના	૧૨૮
૯ રૂપીઆના આના	૧૪૪
૧૦ રૂપીઆના આના	૧૬૦

---

૧૬ આનાનો	૧ રૂપીઓ
૩૨ આનાના	૨ રૂપીઆ
૪૮ આનાના	૩ રૂપીઆ
૬૪ આનાના	૪ રૂપીઆ
૮૦ આનાના	૫ રૂપીઆ
૯૬ આનાના	૬ રૂપીઆ
૧૧૨ આનાના	૭ રૂપીઆ
૧૨૮ આનાના	૮ રૂપીઆ
૧૪૪ આનાના	૯ રૂપીઆ
૧૬૦ અનાના	૧૦ રૂપીઆ

સોળાના કોઠા પરથી આ ઘાત શીખવવી.

---

૧ આનાના	*પઇસા	૪
૨ આનાના	પઇસા	૮
૩ આનાના	પઇસા	૧૨
૪ આનાના	પઇસા	૧૬
૫ આનાના	પઇસા	૨૦

૬ આનાના *પઇસા ૨૪
૭ આનાના પઇસા ૨૮
૮ આનાના પઇસા ૩૨
૯ આનાના પઇસા ૩૬
૧૦ આનાના પઇસા ૪૦

---

૪ પઇસાનો ૧ આનો
૮ પઇસાના ૨ આના
૧૨ પઇસાના ૩ આના
૧૬ પઇસાના ૪ આના
૨૦ પઇસાના ૫ આના
૨૪ પઇસાના ૬ આના
૨૮ પઇસાના ૭ આના
૩૨ પઇસાના ૮ આના
૩૬ પઇસાના ૯ આના
૪૦ પઇસાના ૧૦ આના

ચોકના કોઠા પરથી આ ધાત શીખવવી.

---

૧ પઇસાનો ૦। આનો
૨ પઇસાનો ૦।। આનો
૩ પઇસાનો ૦।।। આનો
૪ પઇસાનો ૧ આનો
૫ પઇસાનો ૧। આનો
૬ પઇસાનો ૧।। આનો
૭ પઇસાના ૧।।। આના
૮ પઇસાના ૨ આના
૯ પઇસાના ૨। આના
૧૦ પઇસાના ૨।। આના
૧૧ પઇસાના ૨।।। આના
૧૨ પઇસાના ૩ આના
૧૩ પઇસાના ૩। આના
૧૪ પઇસાના ૩।। આના
૧૫ પઇસાના ૩।।। આના
૧૬ પઇસાના ૪ આના

૦। આનાનો પઇસો ૧
૦।। આનાના પઇસા ૨
૦।।। આનાના પઇસા ૩
૧ આનાના પઇસા ૪
૧। આનાના પઇસા ૫
૧।। આનાના પઇસા ૬
૧।।। આનાના પઇસા ૭
૨ આનાના પઇસા ૮
૨। આનાના પઇસા ૯
૨।। આનાના પઇસા ૧૦
૨।।। આનાના પઇસા ૧૧
૩ આનાના પઇસા ૧૨
૩। આનાના પઇસા ૧૩

૩॥ આનાના *પઈસા ૧૪	૧૬ આનાનો ૧ રૂપીઓ
૩॥। આનાના પઈસા ૧૫	
૪ આનાના પઈસા ૧૬	૧ રૂપીઆના આના ૧૬
	०॥। રૂપીઅના આના ૧૨
૪ આનાનો ०। રૂપીઓ	०॥ રૂપીઆના આના ૮
૮ આનાનો ०॥ રૂપીઓ	०। રૂપીઆના આના ૪
૧૨ આનાનો ०॥। રૂપીઓ	

એકાથી દાનનો ઉપયોગ. મનોયત્ન ૨.

૧) નેવુંનો કોઠો બોલો.

૨) આઠનો કોઠો અવળો બોલી જાઓ.

૩) ૯ વાર સાત લખોટાં લઈએ તો કેટલા થાય ?

૪) ૮×૫=; ૭×૭=; ૩×૬=; ૮×૯=; ૭×૬= કેટલા ?

૫) ૧૧૭, ૧૩૯, ૬૩, ૧૩૭, ૧૫૪, ૭૯ અને ૧૭૯, માં શતક, દસક, અને એકમ કેટલા ?

૬) ૨૪ રૂપીઆમાંથી ત્રણ ત્રણ, ચાર ચાર, છ છ, અને આઠ આઠ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવે ?

૭) એક શતક ને એક એકમ; બે દસક ને નવ એકમ; એક શતક, સાત દસક ને ત્રણ એકમના એકમ કેટલા ?

૮) ૧૭૩, ૩૭ ૪૯, ૧૪૯, ૭૯. ૮૯, ૯૫, ૨૦૫. અને ૧૯૫ માં દસક કેટલા છે તે કહો.

૯) ૬૩ માં સાત કેટલીવાર ? ૬૩ માં ૯ કેટલીવાર ?

૧૦) ૩૨ રૂપીઆમાંથી ચાર ચાર રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપીઓ આવે ? અને આઠ આઠ રૂપીઆવાળી કેટલી આવે ?

* પઈસાને બદલે પૈસા વાંચો.

૧૧) રોજના ૮ ગાઉ ચાલું ૭ દિવસમાં કેટલા ગાઉ ચાલું ?

૧૨) હું રોજ ત્રણ લીટી લખું તો ૨૪ લીટી લખવાને કેટલા દિવસ લાગશે ? ૬ દિવસમાં કેટલી લીટી લખીશ ?

૧૩) ૪૫+૫; ૫૬+૮; ૪૯+૭; ૬૪+૮; ૪૨+૬ કેટલા ?

૧૪) ૬૦-૧૦; ૪૮-૮; ૪૨-૭; ૫૪-૯; ૩૫-૫; કેટલા ?

૧૫) નવું, સાતું, છક અને ચોકના કોઠાના જવાબ લખો.

૧૬) ૯૦ માંથી ૯ જાય તો ૮૧, ૮૧ માંથી ૯ જાય તો ૭૨ એમ કંઇ નહિ રહે ત્યાં સુધી નવ નવ બાદ કરો.

૧૭) ૬ માણસના પગ વધારે કે ચાર ગાયના ?

૧૮) ૧ પેનશીલના ૪ પૈસા તો ૯ પેનશીલનું શું ?

૧૯) ૨૭ પૈસામાંથી ૩ પૈસાવાળી કેટલી ચોપડી આવશે ?

૨૦) ૧૮માં ૨, ૩૬માં ૯, ૨૭માં ૩, ૨૪માં ૬ કેટલીવાર છે ?

૨૧) ત્રણ આંકડાની નાનામાં નાની સંખ્યા લખો.

પરચુણ પ્રશ્નો, મનોયત્ન ૩.

૧) ૭ માણસના હાથ કેટલા ? પગ કેટલા ? નાક કેટલાં ?

૨) ૪ ગાયના આંચળ કેટલાં ? શીંગડાં કેટલાં ?

૩) ૭ અઠવાડીઆંના દિવસ કેટલા ?

૪) પૈસાના ૪ શેર વેંગણ મળે તો ૮ પૈસાનાં કેટલા ?

૫) એક ભિખારીને ૭ પાઇ આપતાં ૫ ભિખારીને આપવાને કેટલી પાઇઓ જોઇએ ?

૬) એક માણસનો ૯ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૬ માણસનો ખરચ કેટલો થાય ?

૭) લખોટાયંત્રની એક હારમાં ૧૦ લખોટા છે તો ૮ હારના કેટલા થશે ?

૮) આઠું; પાંચું, નવું; અને દાન અવળા લખો.

૯) ત્રણ વાર આઠ કેરી લઉં તો કેટલી કેરી થાય ?

૧૦) ૧૦માં ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૯ ઉમેરીએ તો અનુક્રમે કેટલા થાય ?

૧૧) એક ઘરમાં ૫ મરદ, ૩ બાયડી અને ૭ છોકરાં છે ત્યારે તે ઘરમાં કેટલાં માણસ હશે ?

૧૨) ૩+૫+૭+૧ કેટલા ?

૧૩) ૫ ને પાંચ દસ, દસ ને પાંચ પંદર, એમ પચાસ સુધી પાંચ પાંચ ઉમેરો.

૧૪) ૨૧ છોકરા હાજર છે. ૯ ગેરહાજર છે તે ત્યારે કુલ, કેટલા છોકરા હશે ?

૧૫) ૪૯માંથી ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૯ બાદ કરીએ તો અનુક્રમે કેટલા રહે ?

૧૬) ૧૦૦ કોડીમાંથી ત્રણ ત્રણ લેતા જાઓ અને બાકી કેટલી રહે તે કહેતા જાઓ.

૧૭) ૭૦ માંથી સાત સાત લેતા જાઓ અને બાકી રહે તે કહેતા જાઓ.

૧૮) ૧૪ છોકરામાંથી ૭ છોકરા રજા લઇ ગયા તો કેટલા રહ્યા

૧૯) ૧૬ પેનો છે, બીજી કેટલી મળે તો ૨૪ થાય ?

૨૦) ૯૯ રૂપીઆ હતા, તેમાંથી ૨૫ રૂપીઆ ખરચ્યા તો કેટલા બાકી રહ્યા ?

૨૧) ૭૫ કેરી હતી તેમાંથી ૮ બગડી ગઇ, સારી કેટલી રહી ?

૨૨) ૪૫ કોડી છે, બીજી કેટલી મળે તો ૫૪ થાય ?

૨૩) મારી પાસે કોડી તથા ચિચોડા મળી ૬૩ છે, કોડી ૫૬ છે, તો ચિચોડા કેટલા હશે ?

૨૪) ૪૨માંથી ૬ જાય તો કેટલા રહે ? ૪૨માંથી ૩૬ જાય તો કેટલા રહે ?

૨૫) બે આંકડાની મોટામાં મોટી સંખ્યામાંથી બે આંકડાની નાનામાં નાની સંખ્યા બાદ કરો.

૨૬) ૭૨ શબ્દ લખવાના હતા, તેમાં ૬૪ લખ્યા તો બાકી કેટલા લખવાના રહ્યા ?

૨૭) એક ટોપલામાં ૨૪ કેરી છે, બીજામાં ૩૨ છે, ત્યારે બીજા ટોપલામાં કેટલી વધારે છે ?

૨૮) મારી પાસે ૩૨ કોડી છે. મગન પાસે ૨૮ છે, ત્યારે મગન કરતાં મારી પાસે કેટલી ઓછી હશે ?

૨૯) મારી પાસે ૧૩ પેનો છે, મારા ભાઇ પાસે ૯ છે, હું કેટલી પેનો મારા ભાઇને આપું તો બંનેપાસે સરખી થાય ?

૩૦) ૭ પૈસાનો પહેલા ધોરણનો મુખગણિત શિક્ષક મળે છે, મારી પાસે ૪૯ પૈસા છે, તો કેટલા મુખગણિત શિક્ષક આવશે ?

૩૧) ૪૫ પતાસાં છે, જો દરેક છોકરાને પાંચ પાંચ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ?

૩૨) ૪ જમરૂખનું વજન ૧ શેર થાય છે, ત્યારે ૩૨ જમરૂખનું વજન કેટલું થશે ?

૩૩) દરેક છોકરાને ૭ પૈસા આપતાં ૪૯ પૈસા વપરાયા ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?

૩૪) પાટલી ૭ છે, છોકરા ૨૮ છે ત્યારે દરેક પાટલી પર કેટલા છોકરાએ બેસવું ?

૩૫) એક બ્રહ્મણ ૩ લાડુ ખાય છે, મારી પાસે ૨૭ લાડુ છે તો કેટલા બ્રાહ્મણને પહોંચશે ?

૩૬) મારા બાપાએ ૩૫ કાગળ અમને સાત ભાઇ વચ્ચે

આપ્યા ત્યારે દરેકે કેટલા કાગળ લેવા ?

૩૭) ૭૨માં ૮ કેટલીવાર છે ? ૮ એ ૭૨મા કેટલીવાર છે ?

૩૮) એક પેનશીલના ૪ પૈસા બેસે છે, તો ૩૭ પૈસામાંથી કેટલી પેનશીલ આવશે અને શું વધશે ?

૩૯) ૫૪ પૈસામાંથી દરેક છોકરાને ૯ પૈસા આપું, તો કેટલા છોકરાને અપાય અને શું વધે ?

૪૦) હું ૫ પૈસા લઇ બજારમાં ગયો, તેમાંથી ૩ આનાની પેન લીધી, પછી મારા મામા મળ્યા, ૯ [illegible] આનાસા આપ્યા, ત્યારે મારી પાસે કેટલા પૈસા થયા સિદ્ધ.

૪૧) ૮૨ માંથી ૫ બાદ કરીએ અને જે રહે તેમાં ૭ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

૪૨) ૭ છોકરા નવા આવ્યા ને ૫ ઊઠી ગયા ત્યારે વર્ગમાં ૨૩ છોકરા થયા ત્યારે પહેલાં કેટલા હશે ?

૪૩) મારી પાસે ૩૫ લખોટા છે, તેમાં ૧૪ મારા ભાઈના ને ૭ મારી બેનના છે ત્યારે મારા લખોટા કેટલા હશે ?

૪૪) કેટલા પંચા ૪૦ ? કેટલા ચોક ૪૦ ? કેટલા અઠ્ઠા ૪૦ ? કેટલા દાન ૪૦ ?

૪૫) દાન સુધીમાં કયા કયા પલાખાંનો જવાબ ૬૩ આવે ?

૪૬) ૩૨માં ૮ કેટલીવાર ? ૩૨માં ૪ કેટલીવાર ?

૪૭) ૨૪ પૈસામાંથી બબ્બેની, ત્રણ ત્રણની, ચાર ચારની અને છ છની ઢગલી કરૂં તો કેટલી થાય ?

૪૮) ૬૩ પૈસાની ૭ ઢગલીને બદલે ૯ ઢગલી કરૂં તો દરેકમાં કેટલા ઓછા આવશે ?

૪૯) કઇ સંખ્યામાં ૫ ઉમેરી ૯ બાદ કરીએ તો કંઇ રહે નહિ?